

Ryhmät

Johtajien sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@eräsudet.fi

Koirat	maanantaisin kello 18-19 Makasiinilla
Saaga Auvinen, Viivi Miettinen	
Ilvekset	maanantaisin kello 17-18 Makasiinilla
Sampsä Karjalainen, Tapani Aho	
Puumat	torstaisin kello 18-19 Makasiinilla
Alex Virtanen	
Lumikot	torstaisin kello 17-18 Makasiinilla
Hanna Järvisalo, Laura Kivelä	
Sudet	keskiviikkoisin kello 18-19 Makasiinilla
Jaakko Hassinen, Oliver Uusitalo, Jarmo Heinonen	
Nallekarkit	keskiviikkoisin kello 17-18 Makasiinilla
Antti Vuorenmaa, Petrina Miettinen	
Harmaakarhut	maanantaisin kello 19-20 Makasiinilla
Emil Lehmonen, Tuukka Lehtinen	
Saigat	keskiviikkoisin kello 19-20 Makasiinilla
Juuso Heikkilä, Ilkka Lappeteläinen	
Puuppelit	keskiviikkoisin kello 19-20 Väentuvalla
Anna Salonen, Saaga Auvinen	
Istuvat alpakat	maanantaisin kello 20-21 Makasiinilla
Toni Melkonieniemi	
Viiriäiset	keskiviikkoisin kello 20-21 Makasiinilla
Ilkka Lappeteläinen	
Hyvä laitos	keskiviikkoisin kello 20-21 Väentuvalla
Saku Lehtikainen	
Vompatit	torstaisin kello 20-21 Makasiinilla
Anni Lehtikainen	

Huom. Kokousajat saattavat vaihdella.

PARTIOLIPPUKUNTA MANKKAAN ERÄSUSIEN® VIRALLINEN LEHTI

Mesikämmen	
Mesikämmen on partiolippukunta	
Mankkaan Eräsusien® virallinen tiedostuslehti. 22. vuosikerta	
ISSN-tunnus:	
Painettu:	ISSN 2342-1207
Verkkojulkaisu:	ISSN 2342-1215
Painos	150 kpl
Painopaikka	Tapiolan seurakunta
Taitto	Jarmo Heino Jarmo.Heino@erasudet.fi
Kansikuva	Heinä
Mankkaan Eräsudet ry (lyh. MES) on espoolainen partiolippukunta	
Perustettu	1994
Jäsenmäärä	155
Verkkosivut	www.erasudet.fi
Lippukunnanjohtaja	Ville Vuorenmaa Ville.Vuorenmaa@erasudet.fi
	+358 50 5620613
Kokoontumispaikka	Mankkaan Makasiini ja Asukaspuisto
	Vanhan-Mankkaan kuja 2 C
Tilinumero	FI65 5721 1520 1207 62
	OKOYFIHH

Sisällys

Pääkirjoitus	3
Espoon Punanen	5
Partioleirit	7
Majavanhätä	9
Juorut	18
Ryhmät	27

Koulutuspurjehdus Ahvenanmaalle oli opettava. Ainakin partiotaidot ja solmujen osaaminen olivat arvossaan. Tosin poijuna toimiminen ja hidas-teankkurina ahkerointi eivät ole niitä parhaita pestejä – kannattaisi osata perustaidot purjehtimisesta paremmin.

Partiolaisten Lokakalenterit tulivat myyntiin lokakuun puolessa välissä. Muuttuvat joulukalentereiksi kun availlaan luokkuja joulukuun alussa. Varo väärennöksiä, kuten naapurilippukunnan myymiä.

Kolon kaapin ovesa roikkuu kunniakirja, jossa kerrotaan Puuma vartion osallistuneen Perinne Pinkkiin 1.10.2017. Pinkki ja Puuma sisälsi kuu-lemma jonkin asteen huumoria, joka ei aivan auennut kaikille. Selityksen saa lähettää toimitukseen.

Kesäleirillä eksyi haikilla ensin osanottajat ja etsittiin takaisin autoilla, kunnes etsijätkin eksyivät. Mielenkiintoista oli huomata että 15 minuutin vesistönylitys kesti autolla rantoja kiertäen 45 minuuttia.

Eräs lippukuntalainen ajoi vanhempiansa auton pitkälle peltoon, yrittäessään säätää ilmastointinappeja. Turhan kallis ruohonleikkuri, tuumi kaveri ajoaan.

EPT:n hallituksen kokouksessa 24.10 Juuso valittiin Vinkulin johtajaksi. Leiri pidetään Kattilaniemen leirikeskuksessa 20.-24.2.2018. EPT:n hallituksessa jatkaa Anna myös vuonna 2018. Eräsusilaisten taidot ovat kovaa valuuttaa muuallakin.

Lippukunnalla on edustaja Partioheraldikoissa, PÄPan ansiomerkkitoimikunnassa, Suomen Partiolaisten (keskustoimiston) Tutkimus- ja kehittämisryhmässä. Osaaville lippukuntalaisille tuntuu löytyvän paikkoja ja mahdollisuuksia toimia, yksi hyvä hyppylauta on esimerkiksi lippukuntalehden päätoimittajan paikka. Kiinnostuitko?

Juoruja

Hannele ja Antti vahvistivat nuorimpia lippukuntalaisia. Siis Vuorelan, ei Vuorenmaan Antin. Tytön strategiset mitat olivat y 2000 grammaa (ei ki-
loa) eli upea, pirteä, maailman paras lapsi. Potra, uusi, tuleva lippukunta-
lainen.

Syyskokouksessa tehtiin hyviä päätöksiä ja peräsimessä jatkaa Ville. Emil, Antti, Juuso, ja Anna pontenssiin kaksi sekä Saku pitävät hallituksen val-
lankahvasta seuraavan vuoden. Ville tosin uhkasi viimeiseksi vuodekseen, eli vuosi aikaa miettiä kuka seuraavaksi keulakuvaksi. Luvassa on kovaa duunia, haukkuja ja tiukkoja tilanteita – eikä kukaan edes kehu tai pal-
kitse. Koiran virka siis – outo juttu ettei ketään kiinnosta?

Espoon Punanen partiotaitokisan rastilla kilpailijat hakivat rastitunnuksen järvellä nököttävältä luodolta. Uidenhan sinne mentiin ja kisa kun oli, niin alasti. Tai jos ehti heittää vaatteensa pöpelikköön ennen luodolle ryntäys-
tään. Yhdeltä kaverilta jäi vain lakki pinnalle, kun ei kuoppaa huomannut. Toiselta jäi kalsarit kellumaan, kolmas oli niin jäässä että avaruushuopakin hohti uinnin jälkeen sinisenä. Yhdelle kaverille tuli niin kylmä että pinkoi pitkin hiekkarantaa sukkasillaan. Rastimiehillä oli hauskaa kun ei tiennyt mihin katseensa kääntää.

Kesäleirillä sähköjohdot lilli sateen jäljiltä vesikuopissa, joten porakonekin kuivattiin saunan kiukaalla. Tukes tai sähköturvallisuuslaitos olisi varmaan ollut ihmeissään. Onneksi isompia sähkötarvikkeita ei uskallettu tuoda lei-
rille – kuten sorvia tai agregaattia.

Eräsusien Kilta on etsinyt monia vuosia lippukunnalle tonttia tai kämppää. On myyty vessapaperia ja linnunpönttöjä ja näytty televisiossa, mutta kassa on kasvanut kituliaasti. Määdäntynyt kämppä ei jostain syystä innos-
tanut lippukuntalaisia ja katsastettu tonttikin oli liian kaukana. Jostain syystä matkan kasvaessa hinta kyllä alenee, mutta Siperiaan ei monikaan suostu lähtemään viikonlopuksi retkeilemään. Projektii jatkuu.

Pääkirjoitus

Lippukunnan lehti ei jostain syystä ole ilmestynyt tämän vuoden aikana kovin sääntillisesti, joten soitin lippukunnanjohtaja Villelle ja kysyin saisinko asialle tehdä jotain? Kukaan ei kuulemma ollut suostunut päätoimittajaksi, joten lehti ei sitten ilmestynyt. Tuumasta toimeen. Tässä nyt tulee lehti, jonka virheistä ja tuuminnoista kannan tietysti vastuun. Jatka lukemista, se on jo kädessäsi.

Lehden nimen historia on mielenkiintoinen, Mesikämmenen keksivät silloiset päätoimittajat Arja ja Taru, jotka olivat myös lippukunnan ensimmäisiä vartionjohtajia. Luotsasivat Eräsusien alkuvuosina omaa ryhmää, toimittajuuden lomassa. Mesikämmen nimeen liittyy hauska sanaleikki, jonka jokainen varmaan keksii?

Lehden tekeminen on mielekästä, jos kynä pysyy kourassa. Lippukunnan lehden toimituskunnasta pääsee ponnistamaan myös mukavasti eteenpäin. Itse jatkoin esimerkiksi Partio lehden toimituskuntaan ja viihdyin siellä monia vuosia, Puuta Heinää sarjakuvani kanssa. Heppu lehdessäkin oli juttuja.

Ai miksi sarjakuvan nimi oli Puuta Heinää – no ihan sen vuoksi, että opiskelee PuutaHeinäätieteellisessä (maatalous-metsätieteellinen tiedekunta) ja jutut olivat joskus piirroksissa puuta heinää. Taisi siihen liittyä ehkä vielä jokin muukin asia.

Sarjakuvista ja partiomailmasta on moni aloittanut oman uransa. Esimerkiksi Tintti sarjakuvien piirtäjä Hergen sarjakuvat ilmestyivät Belgialaisen Partiopoika-liikkeen lehden sivuilla. Tarina muutamissa Tinteissä kulki siten, että lukijat ehdottivat jatkoa uudelle kuvasarjalle ja joskus juoni sai aivan yllättäviä käänteitä. Tintti sarjakuvista tuli legendoja ja niiden piirtäjästä myös. Jos piirtäminen kiinnostaa, tähän lippukunnan lehteen kyllä voi lähettää omia kuviaan julkaistavaksi.

Partioliikkeen perustaja Baden-Powell oli myös hyvä piirtäjä. Hän myös piirsi molemmiin käsiin. B-P kuvitti partiotoininnan alkuaikojen partiokirjat ja kuvia on lainattu niin paljon, etteivät kaikki muista kertoa niiden oikeaa alkuperää. Baden-Powell oli sotilas ennen partioliikkeen perustamista. Itse asiassa B-P oli sotilasurallaan kuuluisa tiedustelija, nykymittapuun mukaan vakooja. B-P:llä oli monia valeasuja joista taiteilijaksi pukeutuneena hänet tunnettiin parhaiten. Esimerkiksi B-P maalasi vihollisen selustassa vihollisen linnakkeen pohjapiirroksen perhosen siipiin ja linnoitteen kuvan koiperhosen näköiseksi. Monet kerrat saksalaiset lehdet kertoivat saaneensa kiinni englantilaisen vakoojan, Baden-Powellin, mutta

oman näppäryytensä ansiosta B-P onnistui kuitenkin kerta toisensa jälkeen pakemaan ja naureskeli jälkeenpäin saksalaisten lehtien vääriä otsikoita.

Baden-Powellista tuli kuuluisa Mafekingin taistelussa, Afrikassa. Hän puolusti pientä kylää buureilta, eli hollantilaisilta, kun muut englantilaiset joukot olivat jo paenneet. Ongelmana oli se, että miehet loppuivat kesken ja B-P koulutti nuoria poikia tiedustelijoiksi. Englanniksi tiedustelija on scout ja nykyisin partiolaisia kutsutaan myös nimellä scouts. B-P sai pidettyä Mafekingin ja hän palasi kotimaahansa suurena sotasankarina. Hänet ylennettiin ja hänestä tuli Englannin nuorin kenraali. Kotimaassaan B-P kuitenkin mietti, miten saisi rauhan ihmisten välille ja suunnitteli partioliikkeen idean monen vuoden aikana. Brownsean saarelle hän lopulta vei 16 hengen poikaporukan ensimmäiselle partioleirille. Kaikilla oli leirillä samanlaiset asut, jotta poikien lähtökohta olisi ollut samanlainen. Ainoastaan merkkejä ansaitusti suorittamalla pystyi erottumaan muista. Siis samaan tapaan kuin nykyisin meillä on käytössä ikäkausimerkit.

Oliko B-P sitten hyvä koulussa? No ei aivan, ennemminkin kepposteli muiden kanssa. Hän viihtyi enemmän lähimetsikössä ja opetteli liikkumaan ääneti. B-P oppi myös sen, että jos häntä yritti joku etsiä, niin paras piilopaikka oli puussa – koska etsijät yleensä katsoivat vain eteensä tai alaspäin. Yliopiston ovet eivät auenneet B-P:lle ensimmäisellä yrityksellä, mutta sotilasakatemia otti hänet pääsykokeen kautta vastaan – jossa hän pärjäsiikin erinomaisesti. Partio on senkin takia hyvä harrastus, että jos koulu ei ihan maistu, niin partion kautta voi saada ytyä elämäänsä.

Heinä

Kirkasvetisen, humuspohjaisen veden ei voisi olettaakaan olevan Lemmenjoessa muuta kuin hapanta. Samaa indikoi aikaisemmat tutkimukset Inarin järvestä ja vesinäytteet näyttivät kaikki yhtä kirkkailta vertailukarttaa vasten. Voitiin todeta, että Lemmenjoen vesi näyttää kirkkaalta kaikissa vertailukartalla tehdyissä kokeissa.

Johtopäätökset

Lemmenjoki oli kauttaaltaan kirkasta ja hapanta vettä. Mäntyvaltainen puusto rannoilla selitti pitkälti happaman veden. Lemmenjoen vesi oli normaalilla sameusmittauksella kirkasta. Kullanhuuhdonta ei näkynyt Lemmenjoen laskujoissa ja –järvissä. Nyt selvitettiin, samenko vesi Solojärveltä Kultahaminaan ja vastaus on ei, viitaten tuloksiin. Paikallisia pieniä samentumia voidaan nähdä, kuten myös pH:n muutoksia, mutta silloin on jo kyse mittausmenetelmän tarkennuksesta ja hienosäädöstä.

Suurin näkösyvyys oli aikaisimmin todettu Inarin järvessä ja samentumisen suhteen Inari on kirkasvetisimpiä Suomessa. Lemmenjoki laskee Inariin ja veden kirkkaus oli tiedossa. Lemmenjoesta tehdyt mittaukset tukivat aikaisempia tutkimustuloksia.

Kaukoretkimerkeistä

Mankkaan Eräusissa on suoritettu tähän mennessä kolme kaukoretkimerkkiä. Ville ja Heinä Karhunhampaat ja edellä kerrottu tuotti Majavanhännän numero 21. Toivottavasti tämä teki innoittaa muitakin suorittamaan Kaukoretkimerkkejä. Ohjeet löytyvät Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter nettisivuilta, kohdasta kaukoretkimerkki.

Post Scriptum. Jos tämä kirjoitus tuntui mielestäsi liian tieteelliseltä tai mahdollisesti epäpartiomaiselta, ehdottaisin että tulisit yhdessä tekemään seuraavaa lehteä.

vedenpitävistä säkeistä oli hyötyä. Varusteet kiinnitettiin länkipuuhun, keskelle kannootia rinkkahihnoin tai matkalaukkuvöillä. Teltan alle laitettu muovipintainen pöytäkangas suojasi ohutta teltanpohjaa ja piti myös kosteuden poissa.

Warmpeace Viking 600 untuvamakuupussi oli lämmin mutta kuivattaminen ongelma. Haltin Falcon teltta on optimoitu 200 cm ihmiselle, jolloin viettävä maa sai jalan osumaan sisätelttaan ja yön aikana makuupussin jalkaosan kastumaan. Vaelus oli sateinen, jolloin pienenkin sateettoman hetken aikana pussin tuuletus oli tarpeen. Käherretty kuitu olisi ollut makuupussin täyteenä mahdollisesti parempi ratkaisu, mutta viilenevässä säässä ei välttämättä paras.

Sameuden tarkastelu pelkän veden läpi

Näytteitä tarkasteltiin mittalasista, jossa oli läpimitaltaan 5 cm priikka, valkoinen teippi suojanaan ja mustalla teipillä tehty risti. Rasti näkyi veden läpi selvästi 1000 ml mittalasin pohjalla. *Puolimatan mittalasin ja veden läpi* näytteet muuttuivat hiukan sameammiksi, muovisessa puolimatassa 1000 ml mittalasissa, jota nyt käytettiin.

Kuvat: Sameuden tarkastelu puolimatan mittalasin pohjan läpi (=rastin näkyvyys mittalasin pohjan läpi).

Kirkkaat näytteet eivät osoittaneet veden olevan samentunutta Lemmenjoen alueella, vain hiukan voi osoittaa eri pisteillä aavistuksenomaista hiemmentymää tai samentumaa, käytettäessä puolimattaista mittalasia tutkimusvälineenä. Vesi oli Lemmenjoessa hapanta. Veden happamuus oli tasaisesti mittauspisteillä 5,5).

Espoon Punanen

Lippukunta teki lippukunnanjohtajansa kanssa tänä syksynä jälleen hienoa historiaa. Ville toimi Espoon Punasen kisanjohtajana ja järjesti mieleenpainuvan kisan tiimeineen.

Espoon Punasen nimeen liittyy hauska moka. Aikoinaan partiotaitokisan voittanut lippukunta oli velvollinen järjestämään seuraavan kisan ja kerran voiton vei kaunialainen lippukunta. Suomenruotsalaisella kisanjohtajalla ei luontunut suomen kieli aivan virheettömästi ja hän kirjoitti Punaisen sijasta Punanen. Siitä lähtien Espoon partiotaitokisoja on kutsuttu Espoon Punaseksi.

Suurimpia kisoja

Espoon Punanen on Suomen suurimpia erätaitokisoja, sillä se kokoaa kaikki pääkaupunkiseudun partiolaiset kisaamaan, tarkoittaen Helsinkiä, Espoota, Kauniaisista ja Vantaata. Joskus Erätaitokisat ovat suurempia. Siinä missä partiotaitokisoissa täytyy käyttää hoksottimia, näppäryyttä ja käden taitoja, niin SM erätaitokisoissa pärjää hyvällä kunnolla, suunnistustaidolla ja kirjätietoudella. Hiukan erilaisia siis. On Mankkaan Eräsusien historiassa yksi Erä-SM kisan voittokin, kun Eräsusien kolmikko osallistui toisen lippukunnan nimissä kisaan ja voitti sen.

Samoissa maisemissa kuin nyt pidetty kisa oli myös Antin ja Hannelen aikoinaan vetämä Espoon Punanen. Hyvä maasto, eikä liian tuttu Nuuksiossa vaeltaneille. Säätä ei tietysti voi tilata, mutta sadetihkuinen ja välillä ropsauttelevat pilvet matasivat alhaalla - ei haitannut, sillä asu sään mukaan.

Kannattaako partiokisaan lähteä mukaan? Aina! Viimeistään kisatessaan huomaa, mitä partiotaitoja pitäisi hioa ja missä jo osaa. Koloilloissa harjoitellaan partiotaitoja ja hiotaan viimeistään leireillä, mutta partiotaitokisoissa näkee mitä taitoja on. Eikä kisassa kaikkea tarvitse osata, partiossa saa mokailla, kunhan ei tee hallaa kavereilleen. Sitä paitsi kisa kestää vain kaksi päivää, eli yhden

yön joutuu tulille. Usein kisaa seuraavana yönä nukutaan pitkään, mutta kokemus on ollut kyllä sen arvoista. Ja ainakin on jotain jota kertoa kavereille jälkikäteen.

Mitä partiotaitokisoissa sitten tehdään ja pitäisi osata?

Ehkä eniten teetetetty tehtävä on solmut, mitä kummallisimmilla tavoilla; esimerkiksi nyrkkeilyhansikkaat kädessä, silmät sidottuina tai kädet selän takana. Suunnistaminen on oleellinen taito, sillä vaikka rastipisteille pitää osata, on mukana yleensä myös yösuunnistus. Vesistön ylitys kuuluu aina mukaan, tai ainakin tehtävä jossa joku joutuu kastumaan.

Yöpyminen on tavallisesti laavussa, jonka eteen on viritetty nuotio, tai teltassa jos ei halua täysiä pisteitä yöpymisestään. Yöpymispaikka arvioidaan aina, perustuen vanhaan sanontaan: partiolainen jättää paikan parempana kuin sen sai. Siisteyspisteitä siis ja nuotioistahan ei saa näkyä mitään.

Viestittämisestä on usein jokin tehtävä, eli morsetus, lippuviestitys, salakielten purku ja vastaavat kannattaa opetella koloilloissa. Yörastien melkein vakio tehtäviä ovat hilavituttimien valmistus. Milloin on tehty kannel, milloin katiska, pirun-nyrkki, shakkilauta nappuloineen tai kuksa. Oleellista on, miten hyvin pysyy kirves, saha, puukko, viila ja taltta kädessä. Käden taitoja ja varsinkin puukolla vuolemista kannattaa harjoitella.

Tasapainotehtävät, puissa riippuminen, esteradat, kiipeilytehtävät ja niiden variaatiot tulevat esiin yllättäenkin rastitehtävinä. Melkein vakio on pikataival, eli jonkin rastin väli pingotaan niin lujaa kun rahkeista pääsee. Useimmiten pikataival on kisan lopussa, jaksamisen jo ollessa niin ja näin.

Partiotaitokisassa on eritasoisia sarjoja ja vaikeusasteilta. Harmaa ja sininen ovat aikuisten sarjoja. Punainen ja keltainen sarja ovat yleisimmät sarjat ja joskus mukaan liitetään ihan uusiakin värejä. Esimerkiksi kultainen sarja niille jotka haluavat kisata, mutta ei vereslihallalla, eli niille jotka haluavat kullata muistojaan. Ei muuta kuin mukaan kisaamaan. Kaikki!

kanoottikunta liikkui Core-Tex tossuin. Kaikki tuntuivat olevan tyytyväisiä valintaansa. Rannalla liikkumiseen varatut lyhytvartiset Hanwagin Core-Tex maastokengät toimivat.

Huopahattu villapohjaisena suojasi hyvin niin sateella kuin paahteella. Auringossa huopahatun lippa antoi sopivan suojan silmille ja sateella reunus heitti vedensilmistä kuin rännistä. Hyttysistä ei nyt ollut haittaa, mutta tavallisella vaelluksella huopahattuun suoraan suihkutettu hyttysuihke suojaa, muttei haittaa ihoa. Polttaritaiset kuitenkin häiritsivät leiriytyessä, eikä niihin auta hyttysverkot pienuuden takia. Lippalakki ja pipo toimivat, ilman hattua ei kanoottivaellukselle kannata lähteä.

Coleman *kanoteissa* oli ABS muovireunuksena muovilista, josta oli hyötyä laiskan miehen melonnassa, eli liu'uttaessa melaa reunusta pitkin pitkällä järvenselillä saaden lisävoimaa eteenpäin vedossa.

Housuina oli maastohousut toimivat hyvin. Sadesäälle Core-Tex takkeja hyödyntäneet käyttivät myös vastaavasta materiaalista tehtyjä housuja.

Trangian kiinnityshihna paloi Sinolin leimahduksesta. Keitin oli jo yli 30 vuotta vanha, eli uskollisesti hoitanut tehtävänsä – oli aikakin uusia siitä jotain.

Haltin kupoliteltasta (Halti Falcon) katkesi kaaren kuminauha, 25 –vuotisen taipaleensa päätteeksi. Lasikuituputken sisällä kuminauha oli jo monesta kohtaa menettänyt joustavuutensa ja jäykistynyt. Onneksi nauha katkesi vasta viimeisenä yöpymispäivänä, jolloin riitti Gorillateippikorjaus. Falconin tuuletusaukot ovat hiukan liian pieniä, mutta puolen tunnin läpivedolla, kaikki vetoketjut auki, se kuivui. Muilliden 2 Robben teltat toimivat hyvin.

Sinolipulloista kaksi rutistui kokoon ja valutti nestettä kuljetussäkkiin. Lentomat-kustajien tavarapainorajoituksen takia ei tuotu turvapulloja, jotka eivät olisi vuotaneet.

Varusteet *pakattiin* vedenpitäviin pusseihin tai rinkat suojattiin jätessäkillä. Ortlieb sulki itsensä tiiviisti ja T-kahvavetoketjunsuljin toimi. Teltan pakkauksen Ortlieb piti veden ulkona, mutta vaikeutti toisen pakkauksen käyttöä, koska monikerroksisesti taitettava läppä ei aina kuristunut kunnolla. Kanoottien mukana tulleista

kello ei koskesta noussut, mutta kellon omistaja, venekuski ei kuitenkaan osoittanut pettymystään.

Hirvikosken odotuspaikalla polkua pomppi näätäpoikue ylös, mutta venelossin naispariskunnan susikoira sai niistä vainun ja poikaset pinkoivat puun oksalle pakoon. Sinne ne jäivät kököttämään, painuessamme kosken pyörteisiin kanooteinemme. Matkan päästä tapahtumia seurasi kalasääksi ja haukka.

Ahkun Tuvalla kerroimme pinteisestä porosta ja emäntä soitti korvatunnisteen omistajalle, joka tuli kuuntelemaan meitä ja kuviamme. Poro osoittautui Pipaksi, 12 vuotiseksi vaatimeksi, lemmikiksi, jota ei ollut tarkoitettukaan muuksi kuin kotieläimeksi. Yövyimme, saunoimme ja nautimme poronkärityksestä matkan päätteeksi. Siirsimme vielä kanootit varusteineen vuokraajan noudettaviksi.

Sunnuntai 7.8.2016. Sade kasteli aamulla kaiken ja pakkaamisen jälkeen täytimme Toyota Versoon 7 ihmistä tavaroineen. Pilvet laahasivat alhaalla ja sade ropisi Rovaniemen kentälle saakka. Pysähdyimme Karhunpesäkivelle, mutta muutoin ei jäänyt ylimääräistä aikaa koneeseen.

Varusteista

Muilla oli taukotakit, puoliläpäisevät, mutta vedenpitävät. Yksi suosi sadeviittaa, sillä se esti polvet kastumasta, mutta melomiseen jäi kädet vapaiksi. Sadeviitta oli myös alta avoin, eli hengitti ja kuivui alta. Kovassa sateessa puoliläpäisevä takki kastuu, sillä vaikka se pitää sateen ulkona, takki kastuu alta hikoilemalla.

Fleece toimi hyvin, varsinkin sen kainaloventilaatiot ja peukaloreiät olivat illan viileässä suojaamassa. Iltapuhteella ja nuotion ääressä Ruotsin partiokaupan Scouterna takki piti lämmön hyvin sekä vähäisiä hyttysiä vastaan ja varsinkin ylösalaisin kääntyvät taskuläpät pitivät tavarat hyvin mukana ja sateelta suojassa.

Neopreenihanskat (Sealskinz) toimivat loistavasti melottaessa, sillä vedenpitävinä kämmenet eivät auenneet ja suojasivat hyvin myös rantavarvuista koskessa kiskottaessa. Yksi retkikunnasta hyödynsi villakäsineitä, jotka märkänäkin ovat lämpimät.

Neopreenitossujen hyödyntäminen jäi toiseen kertaan. Pitkävartiset saappaat toimivat. Toinen kanoottikunta suosi haita, eli lyhytvartisia kumisaappaita ja yksi

Partioleirit

Partiokirjallisuudessa retki määritellään muutaman päivän mittaiseksi, jolloin voidaan yöpyä majoitteessa tai kämpässä. Leiri on jo viiden päivän pituinen ja yövytään teltoissa tai laavuissa tai vastaavissa kankaasta tehdyissä suojissa. Vaellus määritellään pitkäkestoiseksi liikkumiseksi ja yöpymiseksi maastossa. Silloin kun partioura on vielä alullaan, kannattaa aloittaa yhden yön yöpymisellä ja vähitellen totuttautua leirin pituisiin yöpymisiin.

Leirejä järjestetään partiossa neljän vuoden sykleissä siten, että lippukunnan leiri vuoden jälkeen tulee piirileiri, sitten suurleiri ja neljäntenä vuotena kansainvälinen jamboree. Jamboree tulee Intian kielestä ja tarkoittaa leiriä. Alkujaan jamboreeksi kutsuttiin vain kansainvälistä leiriä, mutta nykyisin kansallisissa leireissä on tuo jamboree lisäke, kuten finnjamboreessa.

Ensi kesänä on piirileiri Kliffa, johon todennäköisesti tulee viitisen tuhatta partiolaista. Kahden vuoden päästä on jamboree USA:ssa, Länsi-Virginian osavaltiossa. Ilmoittautuminen jamboreelle alkaa vuoden vaihteessa.

Leiriläisenä kannattaa ottaa kaikki ilo irti leiristä, esimerkiksi maailman jamboreelle pääsee vain kerran elämässään leiriläisenä (ikävuodet 14-18) mutta muuten joutuu toimimaan leirin mahdollistajana – eli henkilönä joka toimii leirin tukitehtävissä.

Tekeminen ei leirillä lopu. Esimerkiksi viime kesän kahden lippukunnan kesäleirillä leirin johtaja toimi Hanna, jolle kerroin että soita kun löytyy tehtävä mihin muut eivät halua – pääsin turvatehtäviin. Japanin jamboreen leirilippukunnat olivat jo koossa, kun soitin muissa asioissa SP:hen (Suomen partiolaisten keskustoimistoon), josta kertoivat Pohjanmaan porukalta puuttuvan yksi kokenut johtaja, ehtisinkö apuun. Ennen kuin huomasin, olin yksi neljästä vastuullisesta ja matkasin Seinäjoelle kokoontumisiin ennen leirille lähtöä. Viikkoa ennen lentoja Japaniin, sain soiton ja pyydettiin myös matkanjohtajaksi, viemään lentokoneellinen partiolaisia Japaniin ja takaisin. En kieltäytynyt siitäkään tehtävästä. Parin vuotta taaksepäin Väiskiltä oli yksi peruuntuminen joten tarjouduin paikkaamaan poisjääjän ja

olin sen jälkeen tekemässä rastia, jossa rakenneltiin rinkoista vesikulkimoja. Hommia kyllä löytyy, jos vain tarttuu kiinni

Pisimmät leiripestit ovat olleet maailmanjamboreella, kun Ruotsin jamboree tarvitsi uskonnollisen pisteen suunnitteluun ja rakentamiseen apua. Kokouksia oli Tukholmassa ja Helsingissä vuosi ennen leiriä ja kun leiri viimein alkoi, sinne tultiin viikkoa ennen muita ja palattiin kun koko leiri oli pakattu pois – omalta osaltaan leiriä jatkui neljännelle viikolle, mutta hauskaa kyllä oli.

Vaikeimpia jamboree pestejä ovat olleet taloudesta huolehtiminen. EuroJam 2005 oli esileiri 100-vuotisleirille, joka pidettiin Englannissa 2007. Vastasin molemmissa Suomen joukkueen taloudesta. Vuonna 2005 joukkueen vahvuus oli 258 ja budjetti hiukan yli 800 000 €, mutta vuonna 2007 Suomesta lähtijöitä oli 1007 ja budjetti 1,5 miljoonaa. Suuruuden ekonomia siis pienensi kuluja henkilöä kohden. Taloudesta vastaava hoiti vakuutukset, konttien kuljetukset, 250 teltan ostot ja myymisen, 125 bussia ja rahaliikenteen.

Mielenkiintoisia tapahtumia sattui taustalla. Leirikontit pakattiin Kalkki-Petterillä, eli partiolasille luovutetussa varastossa Lohjalla. Huoltopäällikkö oli ripeä otteissaan ja sai pakkautettua etuajassa kontit, lähettäen ne satamaan ja eteenpäin laivojen kuljetettavaksi päivää ennen virallista. Sain kuulla tilanteesta liian myöhään ja tuli kiire hoitaa asia kuntoon, sillä tarvikkeet oli vakuutettu tietylle päivälle ja rahdille – mukana oli koko joukkueen leirivarustus ruuantekovälineistä telttoihin. Myöskään rahtikirjoja ei ollut konttien mukana. Toinen ongelma oli Englannissa tapahtunut terroristihyökkäys, eli räjähdelaistissa ollut maastoauto, jolla yritettiin lentoterminaalien ovista sisään. Satamat oli laitettu hälytysvalmiuteen. Suomen joukkueen kontissa oli leiritarvikkeet pakattu vanhoihin hylättyihin armeijan ohjuslaatikoihin ja oven suussa oli kiukaan tarvikkeet, eli metalliputkia, epämääräinen kiukaan möykky ja iso laatikko täynnä kiviä. Läpivalaisussa lukitulle kontille olisi käynyt huonosti, kun sisällöstäkään ei ollut rahtikirjoja. Tilanteesta kuitenkin selvittiin ja vakuutusyhtiökin suostui tekemään uudet vakuutuskirjat jälkikäteen.

Palasimme kanooteille, joiden luo oli majoittunut 14 kajakin joukkue. Rovaniemen melojat olivat myös päättäneet pysähtyä siihen. Meloimme Pitkäniemeeseen, söimme nopean välipalan ja meloimme Ravadaskönkäälle. Kalasääksi kierteli yläpuolellamme, jonka pesä näytti olevan korkeuksissa, kanjonin yläpuissa.

Leirin viereisellä jyrkän teellä oli luonnon muovaamia luolia, joiden eteen pysähdyimme. Ohitsemme liukui valkoselkätikka nakuttamaan keloja. Mustikkasadot olivat uskomattomia, kuten myös sienimäärät. Maastoa oli joskus raastanut maastopalo, sillä tummuneet alaosat ja tyvenpuolen korot aihkien rungoissa kertoivat karua tarinaansa. Useimmin korot päilyivät järvelle koristeellisina, punakeltaisina läiskinä.

Ravadaskönkäällä ylävirran oli upea näky luonnonvoiman myllerryksestä kaivamasaan kanjonissa. Kivetyt portaat kuljivat rinteelle ja alumiiniset tolpat estivät liian lähelle vierailut. Miksihän alumiinia ei voinut korvata tai piilottaa vaikka puisilla tollilla, niin aita olisi sointunut paremmin ympäristöönsä?

Perusleiriin pääsimme auringon laskiessa. Yksi pulahti hikisen päivän päätteeksi Ravadasjärveen, kun muut panivat maata. Vesi oli yllättävän lämmintä.

Lauantai 6.8.2016. Pitkäniemestä Ahkun Tuvalle melominen sujui leppoisasti. Härkäkosken lasku oli ensimmäinen myötävirtainen koski ja korkea vesi piilotti alla odottavat kivet. Odotimme jokivenettä ja katsoaksemme, mistä ammattilainen ajaisi moottorilla veneensä tyrskyjen läpi. Jokivenekuski otti selältä vauhtia ylävirtaan ajaessaan, nostaen potkurin koskessa ylös, välttääkseen kivikosketuksen. Alavirtaan lasku oli koskentuntijan taidonnäyte, sillä ammattilainen käänsi veneensä keskelle virtaa ja käytti perämoottorin evää ohjailuun. Seurasimme samaa reittiä kuin ammattilaisetkin ja onnistuimme haveritta.

Lintuhavaintoja kertyi aika lailla. Yhteen kirjattuna oli matkan aikana nähty silkkiuikku, koskeloperhe, rantasipi, telkkä, uivelo, kalasääksi, kuukkeli, leppälintu, keltävästäräkki, nuori pikkukajava, tylli, pohjantikka, siimapalpakko, kurjenjalka, nokikana ja kaarlenvaltikka. Onneksi mukana oli biologi joka myös tunnisti mainitut.

Ennen koskenlaskua jokilossin, eli yli virran kulkevan köyden ja veneen yhdistelmän kautta yritettiin magneetilla nostaa ylävirtaan pudonnutta rannekelloa. Sillä kertaa

Kaukoretkimerkki Majavanhätä

Suomen partiolaisten kolme vanhinta suoritusmerkkiä, jotka ovat yhä käytössä, ovat yhteiseltä nimeltään Kaukoretkimerkki. Näistä kaukoretkimerkeistä kaikkien vanhin on Karhunhammas, seuraavaksi vanhin Kultainen ruori ja kolmas Majavanhätä. Vuonna 2016 vahvistettu Eräsusien melontajoukko kanotoi Lemmenjoella ja yksi heistä suoritti Majavanhännän nimeltä **Veden samentuminen Lemmenjoella**. Seuraavassa majavanhätäsuaritus lyhennettynä versiona. Ties vaikka innostuisit sinäkin sen suorittamaan?

Tutkimuksen lähtökohta

Lemmenjoen kullanhuhdonta-alue osui reittimme lähelle. Aktiivikullanhuuhtojien jäljiltä erämaa oli jäänyt melkoisen huonoon kuntoon, vaikka oletuksena oli että luonto palautuu vähitellen myllätyllä alueella. Kullanhuhdontaan tarvitaan vettä ja vesi samentuu tai kerää mukaansa mineraaleja ruopatuilta alueilta. Myös lähijoet samentuvat, vaikka eivät suoranaisesti olisi yhteydessä huuhdonta-alueeseen.

Tutkimuksen taustaa

Viime vuosikymmenien rikkain kulta-alue on ollut Lemmenjoki. Sieltä on löytynyt suurin osa vuosittaisesta 20 – 30 kg kultamäärästä sekä lähes kaikki isomushiput. Lemmenjoen kullankaivualueet sijaitsevat 40 – 50 km päässä Ivalojoelta pohjoiseen tunturialueella virtaavissa pienissä puroissa.

Lemmenjoen, Lapin kultaryntäysvuodet alkoivat 1870-luvun alussa. Sinne syntyi yli 70 valtausta ja kultaa kaivettiin kiivaasti kesällä 1902. Kultaa ei kuitenkaan silloin löytynyt ja alue painui unohduksiin

Inarin joen varrella asuneet Ranttilan veljekset lähtivät loppukesällä 1945 nousemaan jokea ylös etsiäkseen kultaa. Veljeksistä Niilo puraisi hampaanjäljet Morgamojalta löytyneeseen 5 gramman kultahippuun ja muutaman päivän aikana pussiin kertyi noin 30 g kultaa.

Lemmenjoki kullankaivajineen oli voimakkaasti esillä lehdissä, kirjoissa ja elokuvissa. Lapin Kullankaivajain Liitto perustettiin 1949 ajamaan kaivajien etuja, ratkaisemaan erimielisyyksiä ja asioimaan viranomaisille. Vilkkaimmillaan Lemmenjoen

palorakkuloita syntyi vain muutamia, vaikka käsi olikin hyvin hellä ja kipeä. Leiripaikkaamme päästiin klo 24 jälkeen. Rannasta otettiin neljäs vesinäyte. Timon rinka oli Ahkun Tuvalla odottamassa kaikkine tarvikkeineen.

Torstai 4.8.2016. Ahkun Tuvalla venekuski kertoi Lemmenjoen olevan 60 cm korkeammalla kuin normaalisti, mikä näkyi varsinkin koskissa. Muutoin melominen ylävirtaan oli kuin yhdellä pitkällä järvellä, sillä Lemmenjoki muodostui peräkkäisistä järvistä. Härkäkosken vuolas virta pysäytti ja muutaman yrityksen jälkeen kannoimme kanootit rantapolkua pitkin. Tavarat ensin ja sitten tyhjät kanootit.

Pitkäniemen telttailupaikalle näimme viiden poron tokan taivaltavan alavirtaan. Alipesue hyppi virrassa ja korppi ylitti virran ääneti. Pajulinnun pulleampi versio pomppi rantapusikoissa karkuun ja kuukeli käänteli uteliaana päätään valmistautuessaan ruokailemaan.

Joenkiertämän lossilla söimme ja nuotiopaikalla oli kanootillinen porukkaa poistumassa. Kolmas henkilö palaili rantoja pitkin Njurgulahteen. Lossipaikan yllä akanvirrassa oli kaksikiloinen hauki jäykistynyt kulmaan ja lepäsi maha pystyssä ranta-sarpeikossa. Se oli kuollut äskettäin, sillä pintasuomut ja –värit olivat vielä hehkeinä, eikä mädäntymistä ollut nähtävissä.

Leiriydymme Karhujärven Pitkäniemelle, koska Ravadaskosken luona oli yöpyminen kielletty. Kanjonimaisen järven niemi peittyi illalla aavemaiseen hämyyn, pilvien lipuessa jyrkän rinteiden reunaa seuraten leiripaikkamme ylle. Viides vesinäyte otettiin Pitkäniemen rannasta. Aamulla jatkaisimme Morgannivalta, viimeisten kolmen kosken ohi jalkapatikalla..

Perjantai 5.7.2016. Aamu aurinkoisesti liikkeelle ja ensimmäistä kertaa melottiin pelkässä t-paidassa. Aamun kilossa koskelo ui piiloon ja pyrstöltään västäräkki, mutta pulleampi viipyi melojien vieressä lähdetäessä..

Morgannivalla jätimme kanootit rantaan. Tassu yritti Timon kanssa ylävirtaan ja onnistuivat ylittämään ensimmäisen kosken, mutta kahden kilometrin matkalle oli vielä kaksi muuta. Jalkauduimme. Morgannivan vieritse kanoottituralla olisi voinut vetää rantaruohikolla kulkimon seuraavalle tyvenelle, sillä emme voineet jäädä koskiveneiden tukkeeksi matalassa rännissä, joten rantautuminen oli paras yhteispäätös.

Kultahaminassa oli hiljaista, vain pariskunta lisäksemme. Rannalla oli kullankaivajien kymmenen mönkijän parkki. Mönkijät olivat piirtäneet maastoon rankat kulumaurat. Kuudes vesinäyte otettiin rannasta.

Hannun vaakunalla oli merkitty karttaan ensimmäinen kulturalöydös ja kanjonin länsipäässä näkyi kullanhuuhdontavälineitä ränneineen ja kaivauksineen. Paikka oli rauhoitettu muinaismuistoalueeksi, jolla ei saa kaivaa. Poroaita eristi, mutta tuoreet kaivausjäljet varusteineen olivat alueen sisäpuolella ja tarvikkeet eivät vanhoja, sillä muovikahvainen lapio ja muoviset putket eivät ole muinaismuistoja. Joku oli kaivanut muinaismuistoalueen sisällä. Seitsemäs vesinäyte otettiin kullankaivuupaikan purosta.

Alueen portti oli jätetty auki ja sisään puikahtanut poro. Puihin viritetty oranssista muovinarusta roikkui jätesäkistä leikattuja mustia nauhoja estämässä eläimiä tai ihmisiä liikkumasta kanjonia alas puroon. Narussa oli poro kiinni sarvistaan ja taisteli hengestään. Eläin roikkui jyrkässä rinteessä, katkennut sarvi noruen nahanriekaleen varassa poskella. Toinen sarven pätkä oli kääntynyt alaspäin ja sarven tynгästä valui verta. Naru oli kiertynyt useasti poron pään ympäri, estäen liikkumisen. Poro olisi kuollut aikaa myöten ruuan ja juoman puutteeseen. Maa oli teutaroinnista myllätty eli eläin oli ollut jo pitkään pinteessä, jossa ei päässyt laskemaan päätänsä maahan, vaan sidottuna kahden puun väliseen liekaan.

Pätkäisimme narun ja Tuuli katkoi pään ympärille kiertyneen narusotkun. Tuuli hoksasi poron korvaan merkityn omistajan nimikirjaimet numeroineen, joka kirjoitettiin muistiin. Vapauduttuaan poro siirtyi ylämäkeen ruokailemaan ja peräännyttämme kauemmaksi, se pinkaisi auki jätetystä portista vapauteen.

Porolla oli gps-tunnistin kaulassa ja antenni kaulanauhassa. Eläimen omistaja saisi tiedon poron liikkeistä ja mahdollisesti lähtisi perään jos paikannin osoittaisi sen pysyvän jatkuvasti paikoillaan.

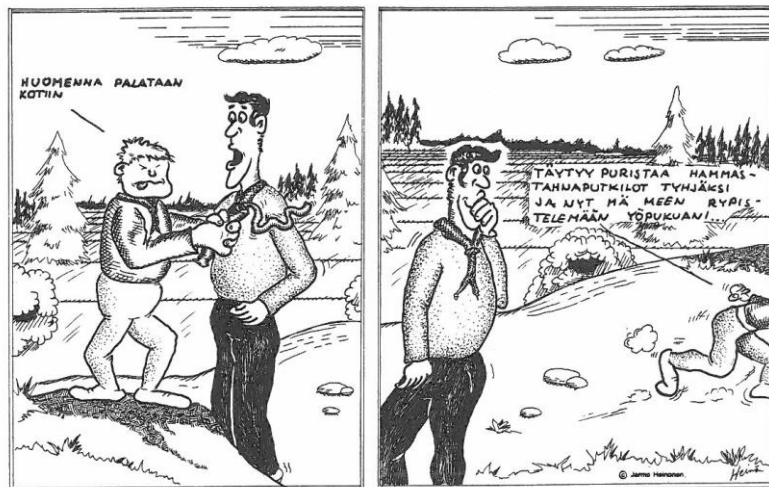
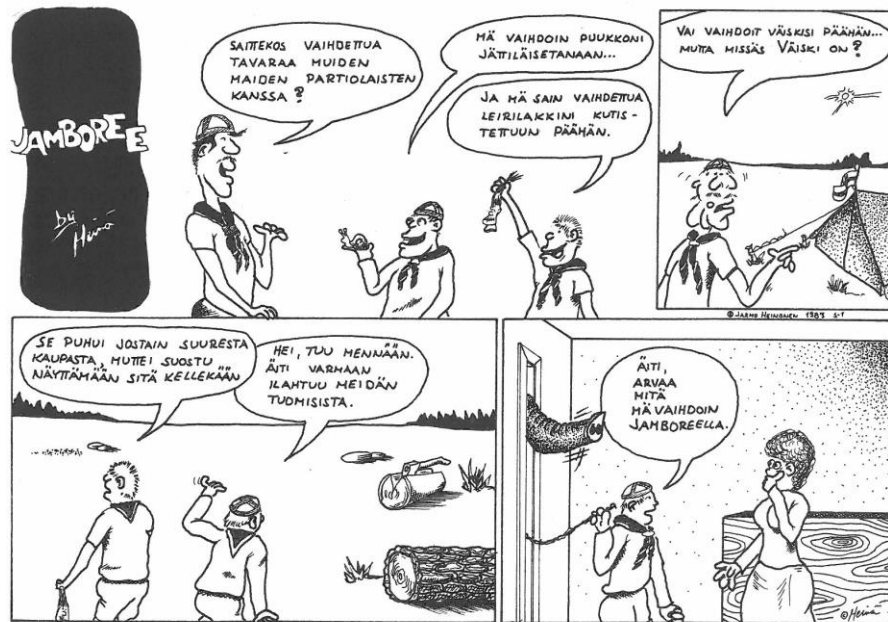
Ruokailtuamme ajattelimme vierailla läheisellä tunturilla, mutta se osoittautui mahdottomaksi. Pitkospuinen ohitusreitti pysähtyi vuolaaseen virtaan, jossa oli kaulaan asti syvyyttä. Tunturin huiputuksen sijaan palasimme perusleiriin ja tutustuimme Ravadaskönkääseen, yhteen Suomen kymmenestä upeimmasta koskesta.

Toinen hankala tapaus oli paluumatkalla, kun Hyde Parkissa urheilullinen leiriläinen tuupertui yllättäen puun juurelle. Sain joukkueen lääkärin paikalle, joka totesi että umpisuoli oli puhjennut. Kaverilta kysyttäessä, hän ei ollut ostanut ylimääräistä matkavakuutusta, koska jäsenmaksuun liittyvä partiovakuutus oli voimassa. Soitin pikaisesti Suomeen ja sain vakuutusyhtiön kiinni, josta kerrottiin, että vakuutuksen mukaisen leikkausoperaation voi tehdä vain St Mary's sairaalassa. Muissa Lontoon sairaaloissa vakuutus ei olisi ollut voimassa. Kaveri pääsi suoraan leikkauspöydälle ja saattajan kanssa muun joukkueen jäljessä kotimaahan. Kysyin myöhemmin, mitä leikkaus olisi maksanut sairaalassa, jossa vakuutus ei olisi ollut voimassa ja kerrottiin 17 000 euron operaatiosta. Kannattaa hankkia ylimääräinen vakuutus kansainvälisille leireille ja vaelluksille.

Kahden vuoden päästä on Länsi-Virginiassa, USA:ssa seuraava maailmanjamboree ja mukaan kannattaa ehdottomasti lähteä, sillä suurempaa leiriä ja partiotoimintaa harvoin näkee. Veikkaus on yli 40 000 osallistujaa.

Lähin leiri on Vinkuli helmikuussa, Kattilajärvellä. Talvisiin maisemiin kannattaa ehdottomasti tutustua. Eräsusienkin ensimmäinen talvileiri oli Kattilajärvellä, perustamisvuonna.

Kliffa (mukava, hauska) leiri on ensi kesänä Evolla, 23.7.-31.7.2018, josta sudenpentujen osuus on 23.7.-26.7. Äläkä vai unohda vierailla muinaislaakson heraldiikkapisteellä suunnittelemassa itsellesi vaakunaa, leirimerkkiä tai oman ryhmän tunnusta – paikalla saattaa olla tuttujakin henkilöitä.

kullankaivu oli 1949 – 1951, jonka jälkeen kultaryntäys hiipui.” Hiljaiselon jälkeen kullankaivu Lemmenjoelle alkoi vilkastua 1970-luvulla.

Kullankaivuu ja luonnonsuojelu ajautuivat ristiriitoihin 1980-luvulla. Lemmenjoen kansallispuistoa laajennettiin kaksi kertaa ja maamme suurin puisto nieli sisäänsä kullanhuuhtonta-alueet, jotka alun perin 1956 jäivät rajojen ulkopuolelle. Puiston runkosuunnitelmassa 1987 esitettiin koneellisen kullankaivun lopettamista ja tämä oli lähtölaukaus vuosia kestäneille oikeusjutuille. Uuden kaivoslain mukaan Lemmenjoen kansallispuistossa konekaivu päättyy 10 vuotta kestäväen jatkoajan jälkeen v. 2021. (<http://www.kultahippu.fi/tarinat-2/lemmenjoki/>)

Kultaryntäys

Kultaryntäys alkoi Lemmenjoella jatkosodan jälkeen. Sodasta palanneet miehet kaipasivat korven rauhaa. Ryntäys laantui pian, mutta Lemmenjoella oli noin viisikymmentä kaivospiiriä tai valtausta. Ivalo joen lisäksi tämä oli Euroopan ainoa paikka, jossa kultaa voi kaivaa kannattavasti maaperästä, ei siis peruskalliosta. Parikymmentä ihmistä ansaitsi sillä elantonsa.

Suomen kaivoslaki uudistettiin 2011. Siihen kirjattiin Lemmenjoen kannalta merkittävä muutos: kansallispuiston kaivospiirit erääntyvät 2020, ja koneellisen kullankaivuu loppuu. Lapiolla sai edelleen kaivaa, mutta luvat olivat voimassa neljä vuotta. Juristeista konekaivuu ei sopinut kansallispuistoon, pysyvien jälkien takia.

Lemmenjoen kultalegendat rakensivat 1949 Morgamin Kultalan eli Pellisen kämpän Morgamo-ojan varrelle. Silloin kultaa sai nostaa kaksin käsin puntariin. Kesä 1949 oli suuri kultakesä, ja syksyllä perustettiin Lapin Kullankaivajien Liitto. Kultalaan avattiin kauppa, postitoimisto, sosiaalivirasto ja kahvila.

Konekaivuu nykyvuosina on ränniteknikkaa, maa kulkee liukuhihnoja pitkin seulaan ja ränniin. Kullankaivuussa ei tarvita kemikaaleja, pelkkää purovettä. Kaivuualueen vesi on kuitenkin sameaa, rauta- ja alumiinipitoista. Vesi lasketaan saostusaltaiden kautta, mutta kaivaminen näkyy purossa monen kilometrin matkalla. Purojen liettyminen haittasi retkeilyä, vaikeutti taimenen kutemista ja saattoi rehevöityä. Näin sanoi Metsähallitus. Kullankaivajien Liitto oli eri mieltä, ja tutkimustulokset erilaiset.

Ongelmat veden kanssa

Toinen ongelma oli luonnon palautuminen. Miessijoki oli Lemmenjoen kalkan-kaivuun painopiste, jonne konekaivajat olivat nyt keskittyneet. Myös ympäristön kannalta kiistanalaisin: joenvarsi oli myllerretty kymmenen kilometrin matkalta. Metsähallituksen mukaan maa oli liian hienojakoista, joten vesi sameni saostusaltaista huolimatta. (<http://www.raymond.fi/#!kultaa-lemmenjoelta>)

Merkittävät kultalöydöt

Suurin Lemmenjoelta löydetty isomus painoi noin 50 grammaa. Lemmenjoen suurin hippu löytyi vuonna 2004. Se painoi 282,6 grammaa. Suomen suurin isomushippu löytyi Luttojoelta vuonna 1935. Sen paino oli peräti 392,9 grammaa.

Majavanhäntäsuoritukseen liittyvä tutkimus

Menetelmäkuvaus Majavanhäntäsuorituksesta ja tutkimusongelma

Koeputkeen otettiin näyte 10 cm syvyydestä ja vesinäyte kuvattiin, sekä verrattiin samentumista. Veden happamuutta arvioitiin myös lakmuspaperilla. Haluttiin varmistaa, ettei samentuma johdu mahdollisesti happamuudesta. Lakmustesti on kemiallinen testi, jolla tutkitaan happamuutta. Lakmuspaperin muuttuessa punaiseksi, pH on alhainen eli kyse on happamasta aineesta. Sininen väri kertoo korkeasta pH:sta eli emäksisyydestä, eli lakmus toimii pH-indikaattorina.

Tarkennuksia menetelmään

Tarvittavaa 100 ml mittalasia kysyttiin apteekista, mutta kaikki olivat lasisia eivätkä muovisia ja niiden kuljettaminen olisi ollut ongelma särkymisen takia. Toinen ongelma oli yön yli seisottaminen, jotta saostuma olisi ollut yhteismitallinen. Mittalasimittaus on parhaimmillaan luokkatiloissa, opiskelijoiden seisottaessa mittalasit vakaissa ja tasalämpöisissä paikoissa.

Käytössä oli väriskaala, joka asetettiin koeputken viereen vertailtavaksi valokuva-essa ja väreille löytyi tekninen väriyhdistelmäkartta tehtaalta. Koeputkia tarvittiin kaksi (toinen varalta). Putken sai upotettua 10 cm syvyyteen, jolloin mittaustilanne olisi kaikkialla sama. Sameuden tarkastelussa yläjuoksulta alajuoksulle mitaukset tehtiin vain hiukan virtaavissa paikoissa, jolloin samentumat olivat suhteellisia.

Leiripaikalla oli nerokas nuotiorakennelma, neliskanttisen rautalaatikon ristikolle johon pystyi rakentamaan vain kevyen kynsitulen. Paikalta löytyi puuvaja ja sanitteetitila. Teltat nousivat pystyyn sateen saattamana ja kolmas vesinäyte iltaruokailun jälkeen.

Keskiviikkona 3.8.2016. Päädyimme Ahkun tuvalle yöksi. Mutkittleva ja vuolas virta pieksi lihakset kovalle ja sauna tuli tarpeeseen. Viimeinen koskiosuus, Jyrkkäkoski ennen Njurgulahtea oli pitkä ja vuolas, ja parin yrityksen jälkeen hilasimme kanootit kosken vieritse 40 metriin nousevalle hiekkaköngkälle, joka rajasi järven koskesta. Harjun rinnettä ylös ja seuraavaa alas. Koskessa ei ollut apua akanvirasta, sillä vesi virtasi niin reunassa, että ylle kasvanut pajukko esti sen käytön.

Toisestakaan vastavirtaan käytetystä keinosta ei ollut apua, sillä rannan reunavarvuista vetämällä pystyi nykimään kanootin ylös, mutta silloin jonkinlainen vastavirta olisi pitänyt olla, akanvirta vaan peittyi rantakasvien alle.

Kolmas eli kanootin liinoittaminen ei onnistunut. Liinoitettaessa kokkiin laitetaan köydet ja rantakivikkoa kävellen kuljetetaan kanoottia virran keskellä, samaan tapaan kuin leijaa kaksinaruisesti. Nyt rantaa ei ollut, eikä vuolaaseen virtaan voinut astua saappain, koska pajukko esti kävelyn. Kylmä vesi esti pelkissä uimahousuissa seisomisen ja korkea vesi olisi hörppäyttä kumisaappaatkin.

Aulijärven ja Taivaljärven välisessä koskessa uitimme kanootit rantaa kulkien, mutta Jyrkkäkoski oli vuolaampi. Vastarannan kajakkiporukka katsoi liinoittamistamme, mutta kääntyivät takaisin, nähtyään operoimisemme ja neljä kajakkia jatkoi edellämme Njurgulahteen. Taivaljärvellä liiteli valkoinen lintu ja kuukkeli tuli uteliaana väliruokailupaikallemme kosken niskalla.

Tassu kokkasi herkkusienimuhennoksen herkku-, koivunpunikki- ja lehmäntateista väliruokapaikalla - sienet paloina pannuun, perään rasvaa ja Koskenlaskijaa. Illalla ensimmäinen pilkahdus auringosta, alkupäivät olivat peittyneet sadeviitan alle.

Ahkun Tuvalla saunassa Tuulille kaatui kiehuva vettä. Tuskan kasvaessa, muut jäivät kello 21 nukkumaan, kun vuokra-autolla ajoimme Terveysasemalle Inariin, 70 km päähän. Kylmäpakkauksen ja kipulääkkeiden turvin pääsimme jatkamaan, sillä
(jatkuu sivulla 18)

Tiistaina vuokrakanootit tulivat kello 8:45 - alkujaan oli tarkoitus lähteä klo 7:00. Lapissa aika on suhteellinen käsite. Käyttöön saimme Colemanin RAM-XX:t liinoineen, vedenpitävine säkkeineen, meloineen, pelastusliiveineen ja varameloineen.

Rannasta irtautuessa majava läpsytteli häntäänsä kaislikossa. Iso koukkunokkainen, musta lintu liiteli ohitse ja päättelimme sen ollen nokikana. Solojärven jatkeena kiemurrelleen jokiosuuden jälkeen Paatari järvelle, jossa pyöri kalalokkeja. Aallokko oli vaahtopäistä ja tuuli yltymässä. Alhaalla matavien pilvien takia emme nähneet kovinkaan hyvin ympäristöä saatikka siintäviä tuntuureita.

Aitavaaraan oli vaikea rantautua, joten jatkoimme Ainoanpojanvaaran niemeen. Ruokailimme kello 12:30. Kävimme lyhyen neuvottelun jaksamisesta ja päätimme jatkaa pidemmälle. Ruokaillessa viereen tuli punarinta, jolla oli mahdollisesti pesä lähellä. Koko rannan pituudeltaan oli poroaita, vain parinkymmenen metrin vaapaalla rantavyöhykkeellä.

Itäranta oli tuulinen ja aallot nousivat korkeiksi matalassa rantaviivassa. Lemmenjoki oli padonnut ison hiekkasärkän Paatarin reunaan, joen alkuun. Virtaus oli kova, joten hyödynsimme akanvirtaa, meloen aivan rannan tuntumassa ylöspäin. Tilhet pakenivat oksalta oksalle melojien edessä. Pääsimme mutkittlevaa suistoa seuraten Oivusvaaran telttailupisteeseen vasta kello 21:00, Lemmenjoen kansallispuiston rajojen sisälle. Alkuperäisestä tuplaantunut päivämatka ja virran vastus vaikutti melojiin ja uni tuli nopeasti.

Akanvirran näki Lemmenjoesta pohjakaasveista, jotka kääntyivät pohjassa virran vastaisiksi; vesikasvien liehuvat varret kertoivat mistä kannatti meloa vastavirtaan. Kirkkaan veden läpi näki pohjan kiviä, hiekkaan muodostuneita aaltokuvioita sekä virtaan kurotteluvia pajuja ja niiden juuria.

Luulimme keksineemme oikoreitin, mikä johtikin Oivusvaaran sivuvirralle, joten jouduimme melomaan takaisin. Mutkittleva jokiuoma tuntui palaavan mutkan takaa takaisin, joten hämäännyttävä lisävirta tuntui kuuluvan päävirtaan.

pH mittaus oli oleellinen asia, koska humuspitoisuus ja raudan tai rikin määrä vedessä voivat sekoittaa mittausta. Kullanhuuhdonta Suomessa eroaa muista maista siinä, ettei mukana käytetä happoja – eli veden happamuuden (tämä oli hypoteesi) ei pitäisi mittauksissa näkyä, koska kultaa huuhdotaan ainoastaan vedellä.

Sinivihreä–vihreä-kellanhvihreä-kellanuskea-ruskea-tummanruskea jaottelu on tyypillinen skaala veden sameutta mitattaessa, mutta mukaan otettiin vertailusateikko koeputkien yhteismitallistamiseksi valokuviin.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan yöpymispaikkojen väli olisi ollut 12-14 km, paitsi Kultahaminan alueella, jossa se on Njurgulahden ja Kultahaminan välillä 20 km. Lopullinen reittivalinta muutti vain yhtä näytteenottopaikkaa ja lisäsi yhden.

Veden sameuden määrittäminen luokassa

Tarvittavat välineet

Valkoista paperia, ohutkärkinen lyijykynä, 40 cm korkea mittalasi

Sameuden määrittäminen

Valkoiselle paperille piirretään musta rasti (rastin sakaroiden pituus 0,5 cm ja viivan paksuus 0,5 mm). Mittalasi asetetaan rastin päälle. Vesinäytettä

ravistetaan. Vettä kaadetaan mittalasiin niin kauan kunnes rasti ei enää ylhäältä katsottuna näy. Veden korkeus mitataan ja puhtaus määritetään taulukon avulla:

Kuva 1. Sameuden mittaaminen laboratorio-olosuhteissa

Näytteenotto tehtiin 1000 ml (400 mm) mittalasilta, lakmuspaperilla värikarttoineen ja 5 cm prikalla jossa oli valkoisella teipillä pohja ja mustalla teipillä rasti sekä korkillisella näytteenottopullolla ja värivertailukartalla.

Tutkimuskohde

Inarijärven tiedot esiteltiin 18 muun suomalaisen järven hydro-morfologisten tiedoista ensimmäisenä Mitikan (2013) järviselvityksessä. Esitetyistä järvistä se oli pinta-alaltaan suurin suomalainen järvi

Veden väri johtuu liuenneista aineista, kiintoaineista, humusaineista ja on voimakkuudeltaan vaihteleva kellanruskea. Suomen vesistöt ovat luontaisesta humuksesta kellanruskeita ja lievästi happamia. Suuri rautapitoisuus aiheuttaa veden pohjaan kellertävän ruskean värin. Lemmenjoki laskee Inarin järveen, jonka pintaveden väri on kirkkaimpia Suomessa. Veden *sameus* johtuu savesta, raudasta, kolloidisista yhdisteistä tai levästä. Suomen järvien pintavesissä *näkösyvyys* riippuu humuksen, savipartikkeleiden ja levien määrästä. Vähäravinteisissa vesissä *näkösyvyys* voi olla yli 10 metriä ja sameissa selvästi alle metrin *Näkösyvyys* muuttuu rehevöitymisen seurauksena, myös maanmuokkauksesta lisääntyneiden orgaanisen ja epäorgaanisen huuhtoutumisena. (Mitikka 2013) Tässä tutkimuksessa maanmuokkaus, eli kulanhuuhdonnassa siirretyt sorat ja suodatusaltaat olisivat mahdollisesti vaikuttaneet näkösyvyyteen alajuoksulla. Inarin järven näkösyvyys on Suomen syvimpiä.

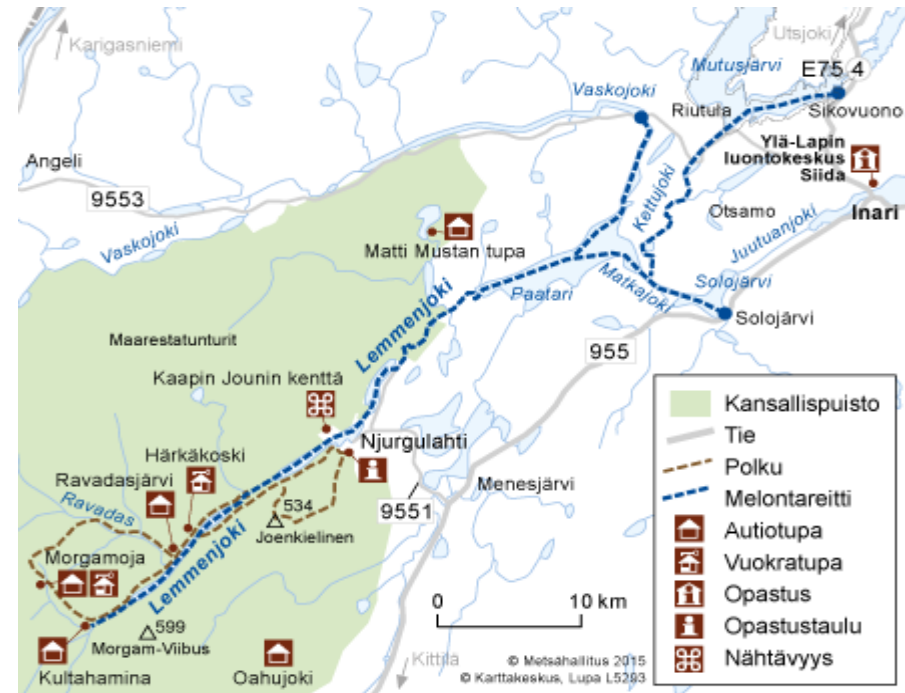
Ravinnepitoisuuksilla arvioidaan rehevöitymistä ja vaikutuksia vesieliöille. Ravinneolot vaikuttavat levätuotantoon, vesikasvien, päälyslievien, pohjaeläimistön ja kalaston lajikoostumukseen ja runsauteen. Rehevöityminen ilmenee tuotannon lisääntymisenä (Mitikka 2013). Sisävesissä fosfori rajoittaa järvien levätuotantoa yleisimmin. Typpi säätelee levätuotantoa pitkälle rehevöityneissä vesissä. Myös voimakkaasti humuspitoiset vedet saattavat olla ajoittain typpirajoitteisia. Kokonaisfosforipitoisuus oli esitetyistä 18 järvestä pienin Inarin järvestä.

Typpeä on vesissä monissa eri muodoissa: liuenneena molekulaarisena typpinä, helposti hajoavina eloperäisinä yhdisteinä tai hitaasti hajoavina humusyhdisteinä sekä epäorgaanisina yhdisteinä. Inarin järvestä kokonaistyyppipitoisuus oli pienin esitetyistä 18 järvestä. Veden *a-klorofylli*-pitoisuus kuvaa kasviplanktonin kokonaismäärää eli biomassaa. Kasviplanktonin lajikoostumus vaikuttaa siihen, kuinka hyvän arvion klorofyllipitoisuus antaa biomassasta. (Mitikka 2013) Inarin järvestä a-klorofyllipitoisuus oli järvistä pienin

Vaellusreitti

Vaellus kesti viisi vuorokautta, ja niiden lisäksi oli yksi varapäivä (onnettomuuksien

tms. varalle). Melontareitti oli oppaissa helppo, vaikka matkalla oli seitsemän koskea. Veden korkeus oli kyseisenä vuonna kuitenkin 60 cm korkeammalla, virtauksen ollessa huomattavasti kovempi. Pisin melontaosuus oli ensimmäisellä päivällä, säästäten aikaa reitin loppuun, Kultahaminan tutustumiseen.

Kuva 1. Melontareitti kartalla

Tiistaina lähtö Solojärveltä, Solojärvi – Oivusvaara 26 km. Keskiviikkona Oivusvaara - Njurgulahti 12 km. Torstaina Njurgulahti -Pitkäniemi 16 km. Perjantaina Pitkäniemi- Morganniva- Pitkäniemi 20 km. Lauantaina Pitkäniemi – Ahkun tupa 16 km.

Melotoijat olivat Ville, Tuulikki, Timo, Tassu, Lotta ja Heinä.